

การทับศัพท์กับระบบอักษรวิไทย*

กาญจนา นาคสกุล
ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรม
ราชบัณฑิตยสถาน

บทคัดย่อ

คำภาษาอังกฤษเข้ามาสู่ภาษาไทยตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาสากลที่ทุกคนต้องเรียน มีคำภาษาอังกฤษเข้ามาในภาษาไทยมาก การเขียนคำยืมภาษาอังกฤษ ราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้เขียนแบบทับศัพท์ แบบไม่ใช่เครื่องหมายไม่ได้คู่แสดงเสียงสั้น และไม่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์แสดงเสียงวรรณยุกต์ ทำให้รูปเขียนกับการออกเสียงไม่ตรงกันตามระบบอักษรวิไทย จึงควรจะทบทวนหลักการทับศัพท์เสียใหม่

คำสำคัญ : ระบบอักษรวิไทย, ศัพท์ต่างประเทศ

การทับศัพท์ หมายถึงการเขียนคำภาษาต่างประเทศด้วยตัวอักษรไทย เป็นการเขียนแทนการใช้ตัวอักษรโรมัน เช่น เขียนชื่อผู้นำต่างประเทศที่เข้ามาเยือนประเทศไทย ชื่อสินค้า ชื่อสาร หรือวัสดุอุปกรณ์บางอย่าง เป็นต้น ปัจจุบันมีการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก คนทั่วไปมักเข้าใจว่าการเขียนคำยืมเหล่านั้นต้องเขียนตามหลักเกณฑ์ของการทับศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานได้วางไว้ คำยืมที่เขียนด้วยการทับศัพท์จึงต่างจากคำยืมที่เขียนตามระบบอักษรวิไทย

ของภาษาไทยและการเขียนคำยืมโดยอาศัยหลักการทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งวางหลักเกณฑ์ไว้ด้วยความต้องการอย่างหนึ่ง จึงทำให้เกิดปัญหาการเขียนคำยืมที่ไม่ตรงกับเสียงของคำ และไม่ถูกต้องตามหลักอักษรวิไทย จึงน่าจะได้พิจารณาวางหลักเกณฑ์การเขียนคำยืม โดยเฉพาะคำยืมที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำยืมภาษาอื่นที่ผ่านการเขียนด้วยตัวอักษรโรมัน เพื่อให้คำนั้นถูกต้องตามอักษรวิไทย และไม่ทำให้เกิดความสับสนในการออกเสียง

๑. การยืมคำภาษาต่างประเทศ

การยืมหรือการรับคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาเป็นปรากฏการณ์ปรกติที่เกิดแก่ภาษาทุกภาษาที่มีการสัมผัสภาษากัน ภาษาไทยยืมคำภาษาต่าง ๆ มาใช้ตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษามลายู ภาษามอญ และภาษาอื่น ๆ การยืมคำมีเหตุผลต่าง ๆ กัน เช่น ยืมคำภาษาบาลีเนื่องจากการรับพระพุทธศาสนา ยืมคำภาษาสันสกฤตเนื่องจากการรับวัฒนธรรมอินเดีย ยืมคำภาษาเขมรเนื่องจากการรับ

* บรรยายในการประชุมสำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถาน เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

วัฒนธรรมและการสัมพันธ์ในด้านอื่น ๆ เป็นต้น แต่เหตุผลสำคัญของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยก็คือการ**สัมผัสภาษา** ในจารึกพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งเป็นจารึกฉบับแรกที่มีการค้นพบก็มีคำภาษาต่างประเทศปรากฏอยู่แล้วหลายคำ ปัจจุบันไทยรับคำภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเปอร์เซีย ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอื่น ๆ เข้ามาใช้มากมาย แต่คำยืมที่มีผลกระทบต่อลักษณะและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันมากที่สุดคือ คำยืมจากภาษาอังกฤษที่กำลังเพิ่มจำนวนมากขึ้น และมีคำใหม่เข้ามาเรื่อย ๆ

๒. การยืมคำภาษาอังกฤษ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ บอกให้เราทราบว่าชนชาติอังกฤษได้เข้ามาติดต่อทางการค้ากับไทยตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเอกาทศรถแห่งกรุงศรีอยุธยา แต่ยังมีได้มีความสัมพันธ์ทางการทูตไทยก็เกิดสงครามกับพม่าและเสียกรุงเสียก่อน มาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ใน พ.ศ. ๒๓๖๕ มาร์ควิส เฮสติงส์ (Marquis Hestings) ผู้สำเร็จราชการหัวเมืองอินเดียของอังกฤษที่เบงกอลได้แต่งตั้งให้ จอห์น ครอฟอร์ด (John Crawford) เชื้ออังกฤษรสสันและเครื่องราชบรรณาการเข้ามาถวายพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ขอเจริญทางพระราชไมตรี การเจรจาใน

ครั้งนั้น ไทยและอังกฤษต้องใช้ภาษาโปรตุเกสและภาษามลายูเป็นสื่อกลาง เนื่องจากฝ่ายไทยไม่มีผู้รู้ภาษาอังกฤษ และฝ่ายอังกฤษไม่มีผู้รู้ภาษาไทย [ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑ (ต่อ)- ๖๒ : ๒๐๙-๒๑๐]

เมื่อเริ่มมีการติดต่อทางการทูตแล้ว การค้าขายและการทำสัญญาในเรื่องอื่น ๆ ก็ติดตามมา แต่ผู้ที่นำคำภาษาอังกฤษเข้ามาเผยแพร่ในภาษาไทย กลับเป็นมิชชันนารีชาวอเมริกัน ไม่ใช่ชาวอังกฤษ มิชชันนารีชาวอเมริกันเป็นผู้เริ่มเผยแพร่คำภาษาอังกฤษในเอกสารต่าง ๆ โดยเฉพาะในจดหมายเหตุที่ชื่อว่า**บางกอกกรีคอร์ดเดอร์** ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกของไทย มีหมอบรัดเล (D.B. Bradley) มิชชันนารีชาวอเมริกันเป็นเจ้าของโรงพิมพ์

คำภาษาอังกฤษที่เข้ามาปรากฏในภาษาไทยในสมัยแรกเป็นคำเรียกชื่อเมือง ชื่อคน ชื่อยศและตำแหน่ง รวมทั้งคำที่เป็นชื่อชาติต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น อิงแลนด์ (England) อีร์แลนด์ (Ireland) สกอตแลนด์ (Scotland)

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงศึกษาภาษาอังกฤษจนแตกฉานถึงขั้นมีพระราชดำรัสกับชาวต่างประเทศได้ และต่อมาได้ทรงจ้างนางแอนนา เลียวโนเวนส์ มาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษถวายพระเจ้าลูกยาเธอในพระบรมมหาราชวัง เด็กไทยจำนวนหนึ่งก็ได้มีโอกาสเรียน

ภาษาอังกฤษจนถึงสามารถสอบชิงทุนไปเรียนในประเทศอังกฤษ ในสมัยนั้นจึงมีพระเจ้าลูกยาเธอ พระราชวงศ์ และกุลบุตรจำนวนหนึ่งที่เรียนรู้ภาษาอังกฤษและได้นำวิทยาการและความคิดสมัยใหม่จากประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา มาเผยแพร่ในสังคมไทย นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ เป็นต้นมา คำภาษาอังกฤษก็ได้เริ่มหลั่งไหลเข้ามาสู่ประเทศไทย และมีมากบ้างน้อยบ้างตามกาลโอกาสต่าง ๆ ตามความจำเป็น ที่ต้องใช้คำแทนสิ่งใหม่ เรื่องใหม่ หรือความคิดใหม่ และตามความนิยมของผู้บริหารประเทศ

๓. คำยืมภาษาอังกฤษที่เขียนตรงตามเสียงภาษาไทย

เมื่อแรกรับคำภาษาอังกฤษ เสียงที่ไม่คุ้นหูยอมทำให้ไทยออกเสียงคำภาษาอังกฤษแปลกไป จึงปรากฏคำเช่น กัดฟันมันสยาม สดแต่แท่น ตะแล็บแก๊ป แต่เมื่อมีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น คำภาษาอังกฤษในภาษาไทยก็จะออกเสียงใกล้เคียงกับคำในภาษาอังกฤษมากขึ้น แต่เสียงที่ปรากฏจะยังคงเป็นเสียงในระบบเสียงของภาษาไทย เช่น ปอนด์ ฟุต โจ๊ก โป๊ป ซึ่งสามารถใช้ระบบการเขียนตามอักษรวิธีไทยเขียนได้ทุกคำ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ก็มีคำที่เขียนตรงกับเสียงตามอักษรวิธีไทยอยู่เป็นอันมากแล้ว เช่น คำต่อไปนี้

คำว่า	ออกเสียงว่า	เขียนตรงเสียงว่า
cock	ก๊อก	ก๊อก
gauze	ก๊อด, ก๊อช	ก๊อช
copy	ก๊อปปี	ก๊อบปี
gas	ก๊าช, แก๊ส	ก๊าช, แก๊ส
galaxy	กาแล็กซี	กาแล็กซี
cocktail	ค็อกเทล, ค็อกเทน	ค็อกเทล
cookie	คุกกี้	คุกกี้
cake	เค้ก	เค้ก
catalogue	แค็ตตาล็อก	แค็ตตาล็อก
coma	โคมา	โคมา
joker, joke	โจ๊ก	โจ๊ก
cheque	เช็ค	เช็ค
shirt	เชิ้ต	เชิ้ต
taxi	แท็กซี่	แท็กซี่
note	โน้ต	โน้ต
brandy	บรันดี	บรันดี
plug	ปลั๊ก	ปลั๊ก
fashion	แฟชั่น	แฟชั่น
switch	สวิต	สวิตช์

คำที่ยกตัวอย่างข้างต้นนี้ เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษที่เขียนตรงกับเสียงที่ใช้จริงในภาษาไทย การประสมอักษรมีการใช้พยัญชนะ สระ เครื่องหมายวรรณยุกต์ และเครื่องหมายไม่ได้คู่ตามระบบการเขียนภาษาไทย และไม่ได้ทำให้เสียรูปลักษณะของภาษาหรือทำให้เข้าใจคำเหล่านี้ผิดไปแต่อย่างใด

๔. ภาษาอังกฤษเป็นภาษาโลก

เนื่องจากอังกฤษสามารถส่งคน

เข้าไปในดินแดนหลายแห่งในเอเชีย หลายประเทศในทวีปแอฟริกา ในอเมริกา ในออสเตรเลีย และสามารถขยายอำนาจจากการค้าและการดำเนินนโยบายอันแยบยลอย่างฉลาดจนสามารถครอบครองอินเดีย ฮองกง พม่า มลายู สิงคโปร์ และที่อื่น ๆ ภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากที่สุดในโลก

เมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ อังกฤษและฝ่ายพันธมิตรเป็นผู้ชนะสงคราม ภาษาอังกฤษก็ยิ่งทวีความสำคัญจนกลายเป็นภาษากลางของโลก

คนไทยและคนเกือบทั่วโลกต้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ ๒ วิทยาการต่าง ๆ ทั้งทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง การสื่อสาร ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเจริญก้าวหน้ามากในโลกตะวันตก ทำให้ทุกคนต้องเรียนภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาวิทยาการนั้น ๆ คำภาษาอังกฤษจึงหลั่งไหลเข้าไปในภาษาต่าง ๆ และภาษาไทยก็ได้เป็นข้อยกเว้น นอกจากความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาการโดยปรกติแล้ว การที่ผู้รู้ภาษาอังกฤษดีมีโอกาสดำเนินการศึกษา มี

โอกาสก้าวหน้ามากกว่าคนที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษหรือรู้ภาษาอังกฤษน้อย ก็ยิ่งทำให้เกิดความนิยมภาษาอังกฤษมากขึ้น คำภาษาอังกฤษก็ยิ่งหลั่งไหลเข้ามาในภาษาไทยมากขึ้นจนเกือบจะเป็นการยืมคำรายวันไปแล้ว

ความนิยมภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมจากซีกโลกตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามา ทำให้มีการใช้คำภาษาอังกฤษอย่างมากจนถึงขั้น**เกินความจำเป็น** คนที่มีชื่อเสียง ผู้บริหารประเทศ สื่อมวลชนบางสาขาใช้คำภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยอย่างฟุ้งเฟ้อ เมื่อรับคำมาใช้มากก็ต้องเขียนคำภาษาอังกฤษมากขึ้น และเขียนบ่อยขึ้นด้วยการถ่ายคำภาษาอังกฤษมาเขียนด้วยตัวอักษรไทย และเนื่องจากภาษาอังกฤษกับภาษาไทยใช้ระบบการเขียนที่ต่างกัน คำภาษาอังกฤษไม่สามารถถ่ายออกเป็นคำไทยได้ตรง *เมื่อถ่ายเสียงรูปก็อาจจะต่างไป เมื่อถ่ายรูปลักษณ์ก็อาจจะต่างไป* คำเดียวกันต่างคนต่างถ่ายมาเป็นภาษาไทย จึงปรากฏรูปที่ต่างกัน

๕. กำเนิดการทับศัพท์

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีการส่งนักเรียนไทยไปศึกษาวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะทางการแพทย์ การปกครอง วิทยาศาสตร์ และกฎหมายในประเทศทางตะวันตก มีอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เป็นต้น หลังสงครามโลกนักเรียนไทยมักจะไปเรียนที่สหรัฐอเมริกา นักกฎหมาย นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ และนักวิชาการคนไทย ที่เรียนจบจากประเทศ

เหล่านี้ได้กลับมาเป็นครูอาจารย์ จึงมีการถ่ายทอดวิชาการต่าง ๆ ด้วยคำภาษาอังกฤษ คำศัพท์ต่าง ๆ ที่อธิบายความคิดที่เป็นนามธรรม ปรัชญาทฤษฎีต่าง ๆ สิ่งที่ไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาชื่อแร่ธาตุ ชื่อสารต่าง ๆ ปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความรู้อื่น ๆ อีกมากมายที่ได้เล่าเรียนมาเป็นสิ่งที่ต้องกล่าวถึงทั้งในการสอน การบรรยาย และการเผยแพร่ให้คนไทยได้เรียนรู้ด้วย ท่านเหล่านั้นต้องบรรยายเขียนตำรา เขียนบทความเป็นภาษาไทย เพื่อเผยแพร่ให้ศิษย์และคนไทยทั่วไปทราบ แต่ติดขัดเรื่องคำศัพท์ซึ่งไม่สามารถหาคำไทยมาใช้ให้ตรงได้ *ในชั้นแรกท่านเหล่านั้นจึงใช้การเขียนคำภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ไปได้ก่อน* เป็นการใช้คำภาษาอังกฤษในบริบทของภาษาไทย บทความทางการแพทย์ที่ตีพิมพ์ในช่วงแรก ๆ เป็นตัวอย่างของบทความในลักษณะนี้ แต่บทความภาษาไทยที่ใช้ภาษาอังกฤษปนไทยย่อมขัดสายตา บางบทความมีคำภาษาอังกฤษพรวไปหมด แต่รูปแบบประโยค ลักษณะวากยสัมพันธ์เป็นภาษาไทย บางครั้งอาจทำให้สับสนหรือเข้าใจผิดได้ จึงได้มีการถ่ายทอดคำภาษาอังกฤษนั้น ๆ มาเป็นคำที่เขียนด้วยตัวอักษรไทย โดยพยายามให้สามารถย้อนกลับจากตัวอักษรไทยไปสู่คำภาษาอังกฤษได้ ผู้เขียนมักจะมีหวังว่าต่อไปเมื่อนักศึกษาอ่านตำราภาษาอังกฤษจะได้เข้าใจเรื่องราวที่เป็นภาษาอังกฤษได้เร็วขึ้น การทับศัพท์จึงเป็นการเขียนคำภาษา

อังกฤษด้วยอักษรไทย เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในเชิงวิชาการ เป็นชื่อเฉพาะของบุคคล ชื่อของหลักการทฤษฎีหรือกฎต่าง ๆ **คำที่นำมาเขียนทับศัพท์นั้นมีใช้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทย** การทับศัพท์ในชั้นแรก ผู้เขียนต่างตั้งกฎเกณฑ์กันเอง บางท่านถ่ายทอดตามการออกเสียง บางท่านถ่ายทอดตามลักษณะ Transliteration คือถ่ายอักษรแต่ละตัวเพื่อให้สามารถย้อนกลับไปหาคำเดิมในภาษาอังกฤษได้ เช่น pneumonia ปีนิวมอนีเอ psycho ปิซัยโฆ shock ฌ็อม เป็นตัน ผู้ที่เขียนทับศัพท์เช่นนี้ไม่ได้คิดว่าคำเหล่านี้เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ คิดว่ายังเป็นคำภาษาอังกฤษที่รอการบัญญัติศัพท์รอการแปลเป็นคำภาษาไทยที่ถูกต้อง ท่านไม่ได้ตั้งใจจะให้เขียนคำภาษาไทยอย่างที่แสดงมานั้น เมื่อใดมีคำไทยใช้ได้เหมาะสมแล้วก็จะเลิกเขียนคำภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทย

๖. ระบบการเขียนภาษาอังกฤษต่างกับระบบการเขียนภาษาไทย

เป็นที่ทราบกันดีว่า **ภาษาอังกฤษใช้ระบบการเขียนคำตามรูปศัพท์และออกเสียงตามเสียงที่ใช้ในแต่ละถิ่น ไม่ได้ใช้หลักการประสมอักษรอย่างภาษาไทย** รูปอักษรหนึ่ง ๆ หรือรูปอักษรที่รวมกันกลุ่มหนึ่ง ๆ ไม่ได้แทนเสียงอย่างเดียวกัน คำที่ประสมสระรูปเดียวกันนี้อาจออกเสียงต่างกัน เช่น go do, put but, tough bough though through dough ought thought, คำที่

เป็นชื่อเฉพาะยังออกเสียงต่างจากรูป เช่น Gloucester Tottenham Torquay Portsmouth Holborn ไม่ได้ออกเสียงตามตัวอักษรที่ประสมกัน แม้แต่คำธรรมดา ๆ ก็ออกเสียงไม่ตรงกับที่เขียน เช่น salmon spinach warm worm ภาษาไทยเองก็มีระบบการเขียนที่ซับซ้อนซึ่งผู้ที่ใช้ภาษาไทยต้องเรียนให้รู้จึงจะเขียนและอ่านภาษาไทยได้ เช่น ตัวอักษรหลายตัวออกเสียงต่างกัน ในตำแหน่งพยัญชนะต้น แต่เหมือนกันในตำแหน่งพยัญชนะท้าย (จ ช ฎ ฏ ด ต ถ ท ธ ศ ษ ส, น ญ ร ล พ) บางตัวเหมือนกันในตำแหน่งพยัญชนะต้น แต่ต่างกันตำแหน่งพยัญชนะท้าย (เช่น ญ ย) การถ่ายตัวอักษรของนักวิชาการจึงอาจจะต่างกันไป เลือกตัวมาใช้ต่างกันและอาจออกเสียงไม่ได้อย่างที่ต้องการ จึงจำเป็นที่จะต้องมีความหมายใด

๗. เกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน

เมื่อ ๖๐ ปีที่ผ่านมา ราชบัณฑิตยสถานได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องบัญญัติศัพท์ ฉบับที่ ๑ ใบแนบที่ ๑ วิธีทับศัพท์ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๘๕ ประกาศฉบับนี้อธิบายเหตุผลของการทับศัพท์ว่า “ในการบัญญัติศัพท์นั้น

บางครั้งไม่สามารถหาคำไทยมาใช้ได้ตรงความหมายที่ต้องการ จึงต้องใช้วิธีทับศัพท์” นอกจากนี้ “การเขียนคำวิสามานยนามต่าง ๆ เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ ก็ต้องใช้วิธีทับศัพท์เช่นเดียวกัน”

ต่อมา ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ในสมัยที่พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๖ ตอนที่ ๑๕๓ หน้า ๔๓๙ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๒ ประกาศฉบับหลังนี้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษแทนฉบับเดิม เนื่องจากหลักเกณฑ์ที่ใช้เดิมนั้น “เมื่อนำมาใช้ได้เกิดปัญหาหลายประการ”

ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอธิบายข้างบนนี้ ทำให้ทราบว่า คณะกรรมการที่ราชบัณฑิตยสถานตั้งขึ้น ต้องการวางหลักเกณฑ์การทับศัพท์เพื่อเขียนคำที่ยังบัญญัติศัพท์ไม่ได้ และเขียนคำที่เป็นวิสามานยนาม เท่านั้น การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน จึงไม่ใช่วิธีการเขียนคำยืมภาษาอังกฤษที่รับมาใช้ในภาษาไทย

คำว่า ทับศัพท์ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายว่าหมายถึง “ที่รับเอาคำของภาษาหนึ่งมาใช้ในอีกภาษาหนึ่ง โดยวิธีถ่ายเสียงและถอดอักษร” ตามคำนิยามนี้ การทับศัพท์จึงไม่ใช่การเขียน คำยืมเป็นเพียงวิธีการถ่ายเสียงและถอดอักษร เท่านั้น

แต่วิธีการทับศัพท์ของราชบัณฑิตย-

สถานที่ตั้งือเป็นหลัก และใช้นั้น ไม่ได้ดำเนินการตามคำนิยามนี้

ในทางปฏิบัติ การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง การเขียนคำภาษาต่างประเทศด้วยตัวอักษรไทย โดยใช้หลักหลายหลักประสมกัน คือ

๑. ถ่ายตัวพยัญชนะและสระตามเสียงในภาษาเดิม

๒. รักษาเอกลักษณ์ของภาษาเดิมด้วยการไม่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์

๓. ปรับรูปเขียนเฉพาะคำที่มีปัญหาในการเขียนเท่านั้น

การเขียนคำทับศัพท์เป็นการเขียนคำภาษาอังกฤษ (และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่เขียนด้วยตัวอักษรโรมัน) ด้วยตัวอักษรไทย โดยถ่ายตัวพยัญชนะ สระตามเสียงในภาษาเดิมนั้น คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดตัวอักษรไทยไว้แน่นอน เช่น เสียงที่ในภาษาไทยมีทั้งอักษรสูงและอักษรต่ำ จะใช้แต่อักษรต่ำไม่ใช้อักษรสูง เสียงพยัญชนะที่คล้ายกันให้รวมใช้อักษรตัวเดียว เช่น t th เป็นพยัญชนะต้น ซึ่งมีการออกเสียงต่างกัน ในภาษาอังกฤษ ในภาษาไทยใช้ ท ทั้งหมด แม้ว่าในภาษาไทยจะมีตัว ถ ท ธ ให้เลือกใช้ เสียงพยัญชนะท้ายต้องเขียนตรงตามมาตรา เสียงแม่ กก ไข่ ก สะกดได้ ตัวเดียว เสียงแม่ กด ไข่ ด สะกดได้ ตัวเดียว เป็นต้น

การใช้อักษรต่ำไม่ใช้อักษรสูงนั้น การณ์กลับปรากฏว่าเมื่ออักษรต่ำแสดงเสียงได้ตรงตามเสียงที่ออกจริง ราชบัณฑิตยสถานกลับใช้อักษรสูงแทน เช่น ในคำว่า snooker ให้ใช้อักษรสูง

เขียนเป็น สนูเกอร์ ซึ่งหากใช้อักษรต่ำตามที่ใช้กับคำอื่น เป็น ซนูเกอร์ จะออกเสียงได้ใกล้เคียงกับเสียงที่ปรากฏในภาษาไทยมากกว่า คำว่า swing หากใช้อักษรต่ำ เป็น ซวิง ก็จะไม่สับสนกับคำว่า สวิง ซึ่งออกเสียงแบบอักษรนำในภาษาไทย ผลของการทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานจึงทำให้คำภาษาอังกฤษ (และคำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ) ที่เข้ามาอยู่ในภาษาไทย กลายเป็นคำพิเศษที่ไม่เขียนและไม่อ่านตามหลักอักษรวิธีไทย กฎเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานเป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่ได้คำนึงถึงการออกเสียงคำภาษาอังกฤษในภาษาไทย และไม่ได้คำนึงถึงระบบอักษรวิธีไทย หากมุ่งแต่เพียงถ่ายถอดตัวอักษรในภาษาอังกฤษมาเป็นอักษรไทย แม้จะมีใช้การถ่ายตัวต่อตัวทั้งหมด แต่ก็ถือการถ่ายอักษรตามเสียงในภาษาอังกฤษเป็นหลัก มิได้คำนึงถึงเสียงของคนไทย และการอ่านตามอักษรวิธีของคนไทย เมื่อพบคำทับศัพท์ ผู้อ่านจะต้องนึกไปถึงคำภาษาอังกฤษที่เป็นต้นแบบให้ทับศัพท์นั้น และออกเสียงตามคำภาษาอังกฤษนั้น กฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้จึงทำให้การเขียนคำที่รับมาจากภาษาอังกฤษเป็นคำต่างชาติอีกระบบหนึ่งที่แปลกแตกต่างไปจากคำที่เขียนในภาษาไทย และความแตกต่างนั้นกำลังเริ่มมีผลกระทบทำลายระบบอักษรวิธีไทย

๘. การทับศัพท์กับการยืมคำ

เป็นการยากที่จะแยกคำยืมออกจากคำทับศัพท์ เนื่องจากปัจจุบันมีคำ

ภาษาอังกฤษเข้ามาปนในภาษาไทยมาก และเข้ามาอย่างรวดเร็ว ไม่มีทางที่จะทราบได้ว่าคำที่รับมาใช้ในภาษาไทย คำใดจะมีชีวิตอยู่ยืนยาวเป็นคำยืม หรือจะผ่านมาเพียงชั่วคราวแล้วมีคำภาษาไทยขึ้นมาใช้แทน คำว่า *globalization recycle reengineering* ผ่านเข้ามาเป็นคำทับศัพท์ไม่นาน ก็มีศัพท์บัญญัติว่า *โลกาภิวัตน์ ปรับใช้ใหม่ รื้อปรับระบบ* มาใช้แทน ไม่ต้องทับศัพท์ไม่ต้องยืม คำบางคำยังยึดกันอยู่ว่าจะใช้คำใดเป็นคำแปล หรือศัพท์บัญญัติ เช่น คำว่า *good governance* แต่คำว่า *computer tractor motorcycle mail* ในคำว่า รถเมล์ แม้จะพยายามสร้างคำไทยขึ้นใช้ คนก็ยังนิยมใช้คำภาษาอังกฤษ จึงต้องยอมรับว่าเป็น คำยืม ไปแล้ว

คำที่คนนิยมใช้จนติดเป็นคำในภาษา และเข้าใจกันโดยทั่วไปแล้ว จำเป็นที่ต้องรับเป็นคำยืม ซึ่งต้องใช้ ต้องออกเสียงด้วยระบบเสียงภาษาไทย เขียนด้วยตัวอักษรไทยตามระบบอักษรวิธีของไทย หากสังเกตคำยืมภาษาอังกฤษที่ยังไม่ได้เก็บไว้ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน จะพบว่ามีการเขียนที่เป็นไปตามระบบเสียงของภาษาไทย เช่น แท็กซี่ ท็อฟฟี่ ทิชชู โจ๊ก รถไค้ช พิซซ่า เค็ตฉับ อังคั๊ด แท๊กทิม สกริม ฯลฯ เป็นเพราะคนไทยที่อ่านหนังสือไทยออก เขียนหนังสือไทยได้จะพยายามสะกดคำตามที่เขาใช้จริงในภาษา แต่ราชบัณฑิตยสถานเข้าใจว่ากฎการเขียนทับศัพท์ที่ได้วางไว้ นั้น เหมาะแล้วสำหรับการเขียนคำยืมจากภาษาอังกฤษ และได้

แพร่ความคิดนี้ไปทั่วจนคนทั่วไปเข้าใจว่า การเขียนคำยืมจากภาษาอังกฤษนั้นต้องเขียนตามหลักการทับศัพท์ และหลักที่ทำให้เกิดความเสียหายมากที่สุดต่อการเขียนภาษาไทย คือ การไม่ใช้เครื่องหมายไม้ไต่คู้เพื่อแสดงเสียงสระสั้นยาว ไม่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์เพื่อแสดงเสียงสูงต่ำตามลักษณะของคำภาษาไทย แม้การเลือกตัวพยัญชนะก็กำหนดให้ใช้เฉพาะบางตัว ทั้ง ๆ ที่ในภาษาไทยมีอักษรสูงอักษรกลางอักษรต่ำให้เลือกใช้เพื่อการออกเสียงที่ถูกต้อง เมื่อราชบัณฑิตยสถานประกาศเกณฑ์การเขียนคำทับศัพท์โดยไม่มีประกาศการเขียนคำยืมจากภาษาอังกฤษก็ทำให้คนทั่วไปเข้าใจว่า คำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษจะเขียนตามระบบอักษรวิธีไทยไม่ได้ ต้องใช้ระบบ “ต่างชาติ” ที่ราชบัณฑิตยสถานสร้างขึ้น ซึ่งเป็นระบบการเขียนคำภาษาอังกฤษด้วยตัวอักษรไทย แต่ให้รักษารูปลักษณ์ของคำภาษาอังกฤษและออกเสียงโดยไม่คำนึงว่าจะสอดคล้องกับการเขียนหรือไม่

๙. เสียงวรรณยุกต์ในคำยืมจากภาษาอังกฤษ

การเขียนคำภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานได้ทำให้เกิดคำที่ออกเสียงไม่ตรงกับการเขียนอยู่มากมาย โดยธรรมชาติของการใช้ภาษาของคนในสังคมนั้นย่อมออกเสียงคำและใช้คำตามที่ได้ยินได้ฟังมาจากผู้อื่น เสียงที่ได้ยินย่อมเป็นเสียงที่คุ้นเคยอยู่ในภาษาของตน เสียง

ที่เปล่งออกมาก็ย่อมเป็นสิ่งทีตนเคย
เปล่งในภาษาของตน ผู้ใช้ภาษาย่อม
ได้ยินคำและเปล่งเสียงคำตามระบบ
เสียงภาษาของตน คนไทยที่รับคำ
ภาษาอังกฤษย่อมได้ยินผู้ใดผู้หนึ่งใช้
คำนั้นและใช้ตาม การรับฟังเสียงย่อม
เป็นเสียงในระบบภาษาที่คนไทยคุ้นเคย
การเลียนเสียงและออกเสียงก็จะเป็น
เสียงในระบบภาษาของภาษาไทย
ภาษาไทยเป็นภาษาวรรณยุกต์ เมื่อ
รับคำภาษาใด หรือพูดคำภาษาใดก็
ตามคนไทยจะออกเสียงวรรณยุกต์
กำกับทุกพยางค์ ในครั้งแรกได้ฟัง
พยางค์ใดว่ามีเสียงวรรณยุกต์ใดก็มัก
จะยึดเอาวรรณยุกต์นั้นเป็นส่วน
ประกอบที่ถาวรของพยางค์หรือคำนั้น
แม้ว่าผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจะกล่าวว่า
ภาษาอังกฤษไม่มีเสียงวรรณยุกต์ ระดับ
เสียงในคำหนึ่ง ๆ อาจจะเปลี่ยนแปลง
ไปสูงได้ต่ำได้โดยไม่เปลี่ยนความหมาย
แต่เมื่อคำนั้น ๆ ถูกรับเข้ามาใช้ในภาษาไทย
เป็นคำยืมแล้ว ย่อมจะต้องมีเสียง
วรรณยุกต์ใดวรรณยุกต์หนึ่งกำกับแน่
นอน และไม่อาจเปลี่ยนเป็นวรรณยุกต์
อื่น เช่น

คำว่า บิล (bill) ฟันด์ (fund)
แฟน (fan) ฟิล์ม (film) โชว์ (show)
เทรน (train) อินเทรนด์ (in trend) มี
เสียงวรรณยุกต์สามัญ

คำว่า เบรก (brake) เบรด (bread)
ด็อต (dot) การ์ด (guard) เซิร์ฟ (serve)
มีเสียงวรรณยุกต์เอก

คำว่า-เวอร์ (over) เซอร์ (sir)
-เบิล (double) มีเสียงวรรณยุกต์โท
พยางค์ท้ายของคำว่า แบดมินตัน
(badminton) คอมพิวเตอร์ (computer)
เทรนเนอร์ (trainer) แท็กซี่ (taxi) มี
เสียงวรรณยุกต์โท

คำว่า แท็งค์ (tank) ชอล์ก (chalk)
น็อต (knot) เมตร (metre) ลิฟต์ (lift)
เซต (set) การ์ด (card) กอล์ฟ (kolf)
มีเสียงวรรณยุกต์ตรี

คำว่า บอย (boy) บายบาย (bye-
bye) มีเสียงวรรณยุกต์จัตวา เป็นต้น

คำที่ยกมาข้างต้นนี้ย่อมมีเสียง
วรรณยุกต์คงที่ ถ้าเปลี่ยนไปออกเสียง
ด้วยวรรณยุกต์อื่นก็จะทำให้เกิดความ
ไม่เข้าใจกัน

การกำหนดเสียงวรรณยุกต์ของ
พยางค์ว่าจะจะเป็นเสียงใด มักจะขึ้นอยู่กับ
ลักษณะของเสียงที่ประกอบกันเป็น
พยางค์นั้น คือ อักษรของพยัญชนะต้น
ลักษณะพยางค์ที่เป็นคำเป็นหรือคำ
ตาย และเสียงสั้นยาวของสระ ประกอบ
กัน โดยทั่วไประบบอักษรวิธีของไทย
สามารถแสดงรูปที่ตรงกับการออกเสียง
ของคนไทยได้ ดังที่มีคำกล่าวว่า “คำ
ใดออกเสียงได้ คำนั้นก็เขียนได้”

อย่างไรก็ตาม มีปรากฏอยู่บ้างที่คำ
ยืมจากภาษาอังกฤษบางคำไม่สามารถ
เขียนตามระบบอักษรวิธีไทยแบบที่ใช้
ในปัจจุบันได้ เช่น คำว่า tank แท็งค์
ซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ เสียง
สระสั้น พยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะ
นาสิก วรรณยุกต์ตรี รูปเขียนในภาษา
ไทยปัจจุบันพจนานุกรมเขียน แท็งค์
ทำให้ออกเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียง
สามัญ ไม่สามารถเขียนให้เป็นเสียงตรี
เพราะราชบัณฑิตยสถานไม่ได้รับการ
การเขียนที่ใช้มาแต่เดิม เช่น ที่ปรากฏ
ในพจนานุกรม ฉบับ ร.ศ. ๑๒๐ คือ ใช้
ไม้ได้คู่ร่วมกับเครื่องหมายวรรณยุกต์
เสียแล้ว หากรักษาระบบเดิมไว้ อักษรวิธี
ไทยก็จะสามารถเขียน คำว่า แท็งค์
ให้มีทั้งเสียงตรีและสระเป็นเสียงสั้น
พร้อม ๆ กันได้

การเขียนคำยืมจากภาษาอังกฤษ
ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นราชบัณฑิตยสถาน
ใช้วิธีการถ่ายรูปคำจากการเขียนออก
มาตามเสียงแต่ละเสียง และถ่ายแต่
เสียงพยัญชนะกับสระ โดยไม่คำนึงว่า
เมื่อเขียนเป็นคำในภาษาไทยแล้ว รูป
คำนั้นอ่านตามระบบอักษรวิธีไทยเป็น
เสียงวรรณยุกต์ใด ตรงกับคำที่ใช้กัน
หรือไม่ คำยืมภาษาอังกฤษที่ราช-
บัณฑิตยสถานกำหนดตัวเขียนให้ จึง
ออกเสียงไม่ตรงกับเสียงคำยืมที่ปรากฏ
จริง เช่น

คำว่า

sauce

knot

capsule

ออกเสียงว่า

ซอส

น็อต

แคปซูล

ให้เขียนว่า

ซอส

นอต

แคปซูล

คำว่า	ออกเสียงว่า	ให้เขียนว่า
counter	เคาน์เต้อ	เคาน์เตอร์
centimeter	เซ็นติเมตร	เซนติเมตร
tent	เต็น	เต็นท์
oxigen	อ็อกซิเจน	ออกซิเจน
plastic	พลาสติก	พลาสติก
plasma	พลาสมา	พลาสมา
chalk	ช้อก	ชอล์ก
graph	กร้าฟ	กราฟ
guitar	กิต้า	กีตาร์
gout	เก้า	เกาต์
glucose	กลูโคัส	กลูโคส
	ฯลฯ	

๑๐. คำยืมภาษาอังกฤษที่เก็บไว้ในพจนานุกรม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานเก็บคำที่ใช้ในภาษา ดังคำอธิบายหลักการเก็บคำของพจนานุกรมว่า “ในเรื่องคำนั้น ถือกันเป็นหลักว่าพจนานุกรมเป็นที่รวมคำที่มีใช้อยู่ในภาษา จุดทะเบียนสำมะโนครวัซึ่งเป็นที่รวบรวมจำนวนพลเมืองของชาติ... คณะกรรมการ... พยายามที่จะให้พจนานุกรมนี้บรรจุคำที่ยุติแล้วซึ่งมีใช้ในภาษาไทยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้” (พจนานุกรม ๒๕๔๒ : ๗) พจนานุกรมฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๒ เก็บคำยืมจากภาษาอังกฤษไว้มาก ซึ่งเป็นคำที่ใช้กันในภาษาปรกติแล้ว แต่รูปคำยืมจากภาษาอังกฤษนั้นพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเก็บรูปที่เขียนตามแบบการทับศัพท์ จึงเป็นรูปที่ไม่ตรงกับเสียงที่ใช้เป็นที่ยุติแล้ว และเพราะเหตุนั้นพจนานุกรม จึงไม่สามารถบอก

เสียงคำยืมภาษาอังกฤษที่เก็บไว้นั้นได้ตามที่ควรจะเป็น

๑๑. ราชบัณฑิตยสถานกำลังทำลายระบบอักขรวิธีภาษาไทยหรือ

นับวันคำภาษาอังกฤษก็จะยิ่งหลั่งไหลเข้ามาในภาษาไทยมากขึ้น คำที่เขียนผิดหลักอักขรวิธีไทยมีจำนวนมากขึ้น ก็อาจจะกลบคำที่เขียนและออกเสียงตามหลักอักขรวิธีไทยต่อไป การเขียนการอ่านภาษาไทยก็อาจจะยิ่งสับสนมากขึ้น ราชบัณฑิตยสถานได้เคยสร้างความสับสนยุ่งยากในการอ่านคำยืมภาษาบาลีสันสกฤตมาครั้งหนึ่งแล้วด้วยการกำหนดเสียงอ่านคำบางคำที่ต่างกับเสียงซึ่งใช้กันอยู่ทั่วประเทศ ทำให้วงการการศึกษาปั่นป่วน หลายนคนขัดเคืองกัน ปัญหานั้นราชบัณฑิตยสถานได้พยายามแก้ไข แม้ว่าจะไม่ได้ทำให้หมดไปก็นับว่าคลี่คลายลงมาก

แล้ว บัดนี้กฎเกณฑ์และวิธีการเขียนคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยของราชบัณฑิตยสถานกำลังจะสร้างความยุ่งยากใหม่ในการสอนภาษาไทย และทำลายหลักการประสมอักษรของอักขรวิธีไทยที่ร่ำเรียนกันมาช้านาน เนื่องจากมีคำที่เขียนอย่างหนึ่งออกเสียงอีกอย่างหนึ่งมากมายไม่เฉพาะแต่คำภาษาอังกฤษ แม้ภาษาอื่นปัจจุบันก็ทำตามภาษาอังกฤษ เช่น คำที่ออกเสียงว่า เซ็นจะ ต้องใช้อักษรตัวเขียนว่า เซนชะ คำที่ออกเสียงว่า โดโสะ ต้องเขียนว่า โตโสะ ต่อไปเด็กไทยก็คงอ่านคำว่า ชะพลู ชะล้าง ชะลอม ว่า ฉะพลู ฉะล้าง ฉะลอม ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ราชบัณฑิตยสถานจะแก้ไขวิธีการเขียนคำยืมภาษาอังกฤษด้วยระบบการเขียนตามอักขรวิธีไทยเสียที หรือจะปล่อยให้ปัญหานี้ต่อไปจนทำลายระบบอักขรวิธีที่โบราณจารย์ได้วางไว้อย่างดีนั้นจดหมดเสียก่อน

บรรณานุกรม

ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๖๑-๖๒. พระนคร :
องค์การค้ำของกรุงสภา, ๒๕๑๒.
ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตย-
สถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒, กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๖.
_____.หลักเกณฑ์การทับศัพท์ ฉบับราชบัณฑิตย-
สถาน, พิมพ์ครั้งที่ ๑, กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตย-
สถาน, ๒๕๑๕.

Abstract   **The Writing of Foreign Terminology in Thai and the Thai Writing System**

Karnchana Nacaskul

Fellow of the Academy of Arts, The Royal Institute, Thailand

English words were introduced into the Thai language since the early Rattanakosin Period. After the Second World War, English became the language of the world. Lots of English loan words entered into the Thai Language. The Royal Institute has set rules for writing foreign terminology in the Thai script, omitting short vowel mark (the maj-taj-khuu) and tone marks. These rules make the writing of English loan words differ from the pronunciation in accordance with the Thai writing system. The revision of the rules is thus needed.

Key words : Thai writing system, foreign terminology